

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій

Кримінальне процесуальне право

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання контрольних робіт
для студентів спеціальності 081 «Право»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 14
від 22.06. 2018 року

Кримінальне процесуальне право. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт для студентів спеціальності 081 «Право» / Укл.: Н.М. Сенченко, – Чернігів: ЧНТУ, 2018 – 35 с.

Укладач: Сенченко Надія Миколаївна, доцент кафедри кримінального права та правосуддя ЧНТУ, кандидат юридичних наук

Відповідальний за випуск: Головка Михайло Борисович, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя, кандидат юридичних наук, доцент

Рецензент: Коломієць Наталія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та правосуддя Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету.

ПЕРЕДМОВА.....	4
1 Призначення контрольної роботи	4
2 Мета контрольної роботи.....	4
3 Визначення теми контрольної роботи	4
4 Вимоги до написання та оформлення контрольної роботи	4
5 Критерії оцінки контрольної роботи	5
6 Процедура та критерії оцінки контрольної роботи	5
7 Заключні положення	6
8 Рекомендовна література	6
 ДОДАТКИ	
Додаток 1 –	12

Передмова

Учебним планом підготовки студентів денної форми навчання юридичного факультету ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ передбачено написання контрольної роботи з предмету «Кримінальне процесуальне право».

Написання контрольної роботи – це самостійне опрацювання студентом завдань з визначеної теми, що відображає його рівень знань з даної навчальної дисципліни, а також відповідних наукових проблем кримінального процесуального права.

Контрольна робота повинна бути виконана та оформлена з наступними методичними вимогами:

1. Призначення контрольної роботи

1.1. Контрольна робота призначена для формування у студентів навичок до самостійного учебного процесу, підняття їх теоретичного та професійного рівня, кращого засвоєння курсу «Кримінальне процесуальне право».

1.2. Під час написання контрольної роботи необхідно продемонструвати вміння самостійно працювати з літературою, аналізувати наукові джерела та правозастосовну практику, робити обґрунтовані висновки.

2. Мета контрольної роботи

2.1. Мета виконання індивідуального завдання полягає у глибокому самостійному вивченні проблем, які існують в кримінальних процесуальних правовідносинах, чинного законодавства в сфері застосування кримінальних процесуальних норм.

2.2. Вміння самостійно працювати допоможе глибше засвоїти навчальний матеріал, навчить користуватися навчальною і науковою літературою, законодавчими та іншими нормативними актами, надасть можливість набуття навичок, вживати юридичну термінологію та освоїти правову культуру, використовувати одержані знання в майбутній практичній діяльності.

3. Визначення теми контрольної роботи

3.1. Номер теми контрольної роботи визначається в залежності від номеру студента за списком навчальної групи.

3.2. Після визначення теми студент повинен уважно ознайомитися з методичними рекомендаціями, і лише після цього приступити до виконання контрольної роботи.

3.3. Заміна варіантів не допускається.

4. Вимоги до написання та оформлення контрольної роботи

4.1. Зміст контрольної роботи повинен відповідати визначеній темі.

4.2. Для успішного виконання роботи студенту необхідно вивчити законодавчий та інший нормативний матеріал, який стосується даної теми. Також, під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені

в навчальній програмі, рекомендовані на лекціях, а також підручники та іншу наукову і науково-практичну літературу.

4.3. Відповідь на питання має бути повна та всебічна. Якщо з будь-якого питання в кримінальному процесуальному праві існують різні погляди, студенту треба навести їх, бажано, з одночасним викладенням власної позиції.

4.4. Робота має бути написана самостійно.

4.5. Викладення поставлених в роботі питань не можна замінювати списуванням матеріалу з підручника чи інших джерел. Подібні роботи рецензуванню не підлягають.

4.6. При посиланнях на закони та інші нормативні акти слід вказувати статтю або пункт цього акту, його повну назву, дату видання, орган яким видано (затверджено) акт; джерело, в якому цей акт опубліковано.

4.7. Наприкінці роботи наводиться список використаних нормативних актів та літератури.

4.8. Контрольна робота повинна мати:

- а) відповідні відомості про студента, що її виконав,
- б) план із наданням номера варіанту та змісту завдання;
- в) номери сторінок;
- г) список використаних джерел;
- д) дату виконання.

4.9. Обсяг роботи має складати 18-22 сторінки власноручно написаного тексту в зошиті.

4.10. Робота має бути подана на кафедру не пізніше ніж за 10 днів до початку чергової екзаменаційної сесії.

4.11. Роботи, що не відповідають вимогам, повертається студенту на доопрацювання.

5. Критерії оцінки контрольної роботи

Критеріями оцінки є:

- Ступінь викладення матеріалу;
- Обсяг використаної літератури з теми;
- Використання спеціальної літератури, нормативних актів,
- Правильність та наукова обґрунтованість;
- Самостійність викладання;
- Додержання даних методичних рекомендацій.

6. Процедура та критерії оцінки контрольної роботи

6.1. Під час оцінювання контрольної роботи враховується її зміст, правильність та самостійність виконання.

6.2. Перевірені контрольні роботи не повертаються, а здаються до архіву.

7. Заключні положення

7.1. Студенти, які не здали на перевірку контрольну роботу без поважних причин, або отримали незадовільну оцінку, вважаються такими, що не

виконали навчального плану.

7.2. Консультації з усіх інших питань, пов'язаних з виконанням контрольної роботи можна отримати безпосередньо у викладача, який проводить семінарські та лекційні заняття з даної навчальної дисципліни.

8. Рекомендована література

Закони України

1. Конституція України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України, 1996, № 30, ст. 141.
2. Закон України —Про оперативно-розшукову діяльність|| від 18 лютого 1992 року //Відомості Верховної Ради України. — 1992. — № 22 // <http://www.rada.gov.ua>.
3. Закон України —Про адвокатуру та адвокатську діяльність|| від 5 липня 2012 року // Голос України. — 2012. — №. №.148-149 // <http://www.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури і суду» від 1 грудня 1994 року // Відомості Верховної Ради України. — 1995. — № 1 // <http://www.rada.gov.ua>.
5. Закон України —Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів|| від 23 грудня 1994 року // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 11 //<http://www.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві» від 23 грудня 1994 року // Відомості Верховної Ради України. — 1994. — № 11 //<http://www.rada.gov.ua>.
7. Закон України —Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо органів і служб у справах неповнолітніх та спеціальних установ для неповнолітніх|| від 07 лютого 2007 року // Відомості Верховної Ради України. — 2007. — № 15. — Ст. 194 // <http://www.rada.gov.ua>.

Постанови Пленуму та рішення Верховного Суду України

8. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах (4-те вид, змін. і доп.). — К.: Видавничий дім —Скіф|| , 2009. — 536 с.
9. Про застосування законодавства, яка забезпечує право на захист у кримінальному судочинстві: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 № 8 // Вісник Верховного Суду України. — 2003. — № 6 (40). — С. 20-24.
10. Про судову практику застосування судами законодавства, яким передбачені права потерпілих від злочинів: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 2 липня 2004 №13 // Вісник Верховного Суду України. — 2004. — № 8 (48). — С. 7-16.

Відомчі нормативні акти

11. Про затвердження Інструкції про порядок виконання європейських конвенцій з питань кримінального судочинства: Наказ Міністерства юстиції України, Генеральної прокуратури України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України, Верховного Суду України, Державної податкової адміністрації України, Державного департаменту України з питань виконання покарань №34/5/22/103/512/326/73 від 29 червня 1999 року // Міністерство внутрішніх справ України (<http://www.mvs.gov.ua>).

12. Про заходи щодо дотримання законності при затримання осіб, підозрюваних у вчиненні злочину, обранні щодо них запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та додержання встановлених законом строків затримання і тримання під вартою під час попереднього слідства Наказ МВС України, Державного департаменту виконання покарань від 12 липня 2001 року // Офіційний вісник України. – 2001. – № 37. – Ст. 1707 // Міністерство внутрішніх справ України (<http://www.mvs.gov.ua>).

Збірники нормативних актів та науково-практичні коментарі

13. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар : у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажиський, Є. П. Бурдоль та ін. ; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х. : Право, 2012. – 768 с. – С. 247–308 (автор – Погорецький М.А.); С. 367–391 (автор – Шило О.Г.).

14. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.

Монографії, підручники, навчальні посібники, навчально-методичні матеріали комплекси

15. Кримінальний процес: Підручник/ [Ю.М. Грошевий, В.Я. Тацій, А.Р. Туманянц та ін. ; за ред. В.Я. Тація, Ю.М. Грошевого, О.В. Капліної, О.Г. Шило] – Харків: Право, 2013.- 824 с.

16. Коваленко Є.Г. Теорія доказів у кримінальному процесі України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 632 с.

17. Кримінальний процес: підручник/ За заг. ред. В.В.Коваленка, Л.Д.Удалової, Д.П.Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013.–544с.

18. Лобойко Л.М. Кримінально-процесуальне право: Курс лекцій: Навчальний посібник. – К.: Істина, 2005. – 456 с.

19. Стахівський С.М. Теорія і практика кримінально-процесуального доказування. Монографія. – К., 2005. – 275 с.

20. Тертишник В.М. Кримінальне процесуальне право України: Підручник 4-те вид., доп. і переробл. – К.: Видавництво А.С.К., 2003. – 1120 с.

Адреси у глобальній комп'ютерній мережі Internet

1. Офіційне Інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>).

2. Сайт Верховної Ради України (<http://www.rada.gov.ua>).

3. Верховний Суд України (<http://www.scourt.gov.ua>).

4. Вищий господарський суд України (<http://www.arbitr.gov.ua>).
5. Урядовий портал – єдиний веб-ресурс органів виконавчої влади України (<http://www.kmu.gov.ua>).
6. Міністерство внутрішніх справ України (<http://www.mvs.gov.ua>).
7. Міністерство оборони України (<http://www.mil.gov.ua>).
8. Міністерство освіти і науки України (<http://www.mon.gov.ua>).
9. Державний комітет архівів України (<http://www.sarch.kiev.ua>).
10. Державний комітет у справах охорони державного кордону України (<http://www.prv.gov.ua>).
11. Державний комітет статистики України (<http://www.ukrstsat.gov.ua>).
12. Державна податкова адміністрація України (<http://www.sta.gov.ua>).
13. Державна митна служба України (<http://www.costoms.gov.ua>).
14. Служба безпеки України (<http://www.ssu.gov.ua>).
15. Управління державної охорони України (<http://www.dso.kiev.ua>).
16. Головне управління державної служби України (<http://www.guds.gov.ua>).
17. Сайт Ради національної безпеки і оборони України (<http://www.raibow.gov.ua>).
18. Вища рада юстиції України (<http://www.vru.gov.ua>).
19. Головне державне об'єднання правової інформації та пропаганди правових знань Міністерства юстиції України (<http://www.gdo.kiev.ua>).
20. Головне управління ДАІ МВС України (<http://www.sai.mia.gov.ua>).
21. Департамент спеціальних телекомунікаційних систем та захисту інформації Служби безпеки України (<http://www.dstszi.gov.ua>).
22. Інформаційний центр Міністерства юстиції України (<http://www.informjust.kiev.ua>).
23. Бібліотека Верховної Ради України (<http://www.rada.kiev.ua>).
24. Державна науково-технічна бібліотека України (<http://www.gntb.n-t.org>).
25. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» (<http://www.ukma.kiev.ua>).
26. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbu.gov.ua>).
27. Українська асоціація прокурорів (<http://www.uap.org.ua>).
28. Ресурси українського Інтернету на правову тематику (<http://www.lawukraine.com>).

Додаток 1

ВАРІАНТ 1

Завдання 1

1. Охарактеризуйте повноваження слідчого судді в кримінальному провадженні.

Завдання 2

Вирішити задачі, обґрунтувавши відповідь:

Задача 1. Апеляційний суд, переглядаючи справу щодо 16-річних Перегудова П. і Угрюмова Т., засуджених за вчинення хуліганства і зґвалтування, дійшов висновку, що районний суд всебічно, повно і об'єктивно розглянув цю справу в закритому судовому засіданні. В той же час він не виявив у справі відповідного рішення судді про необхідність розгляду справи в закритому судовому засіданні.

Яке рішення має прийняти у зв'язку з цим суд апеляційної інстанції?

Задача 2. Під час повідомлення про підозру Федюку О. у вчиненні злочину, передбаченого ч. 2 ст. 186 КК України, він відмовився від захисника, мотивуючи це тим, що він є студентом юридичного факультету шостого курсу заочного навчання і може сам успішно здійснювати свій захист. Проте після закінчення досудового розслідування і оголошення йому про це, підозрюваний заявив клопотання про участь у справі як захисника адвоката Гикавки Г. Це клопотання слідчий відхилив, мотивуючи тим, що підозрюваний раніше відмовився від участі в справі захисника.

Чи було забезпечено право підозрюваного на захист?

Якою нормою воно врегульоване?

Розкрийте структуру цієї норми.

Задача 3. Барієву Б. було повідомлено про підозру в скоєнні злочину, передбаченого ч.3 ст.185 КК України. Підозрюваний винним себе не визнав і пояснив слідчому, що не міг бути причетним до вказаного злочину, так як в момент його скоєння знаходився в іншому місці. Слідчий заявив, що не може прийняти до уваги доводи Барієва Б., так як той не представив йому докази, які підтверджують алібі.

Чи відповідають дії слідчого принципам кримінальному процесу?

Складіть проект повідомлення про підозру.

Задача 4. Карасика К. було засуджено за хуліганство.

Судова колегія у кримінальних справах апеляційного суду, переглянувши справу в апеляційному порядку, скасувала вирок і повернула справу на новий розгляд. Взято до уваги такі обставини: як видно з висновку судово-психіатричної експертизи, проведеної на досудовому розслідуванні, Карасик К.

виявляв ознаки розумової відсталості в ступені легкої дебільності. У школі він вчився слабо, у 5 і 6 класах залишався на другий рік і у зв'язку з психічними вадами був демобілізований з армії. Захисник брав участь у справі Карасика К. при ознайомленні з матеріалами закінченого досудового слідства. У суді першої інстанції його не було.

Оцініть правильність рішення суду апеляційної інстанції. Коли участь захисника у кримінальній справі є обов'язковою?

Задача 5. У судовому засіданні Хайман О. і Петухов П., які обвинувачувались за ч.2 ст.152 КК, заявили відвід державному обвинувачеві - прокурору Костишину О. У своєму клопотанні вони зазначили, що заявляють відвід прокурору тому, що він у процесі досудового розслідування погрожував "засадити їх надовго в тюрму".

Суд задовольнив клопотання обвинувачених і виніс ухвалу про відвід прокурора. Однак через 5 днів у судовому засіданні у цій же справі знову взяв участь той самий прокурор, щодо якого обвинувачені і їх захисники знову заявили відвід, виклавши ті ж самі мотиви. Суд відхилив клопотання як необґрунтовані, взявши до уваги також пояснення прокурора про те, що на даний час ніхто з працівників прокуратури не може його замінити.

Засуджені Хайман О. і Петухов П. та їх захисники звернулися до апеляційного суду з апеляційними скаргами, у яких виклали зазначені обставини.

Чи були законні підстави для відводу прокурора?

Яке рішення має постановити апеляційна інстанція за скаргами обвинувачених та їх захисників?

Завдання 3

Вирішити тестові завдання із посиланням на норми КПК:

1. В разі неприбуття прокурора в судове засідання за повідомленням суд:

- а) судовий розгляд відкладає;
- б) судовий розгляд призупиняє;
- в) оголошує перерву

2. В разі неприбуття прокурора в судове засідання без поважних причин суд:

- а) виносить окрему ухвалу ;
- б) вирішує питання про притягнення прокурора до відповідальності;
- в) повідомляє органи, що уповноважені вирішувати питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

3. Повноваження пред'явити додаткове обвинувачення в суді має:

- а) слідчий суддя при наявності до того підстав;
- б) прокурор при наявності до того підстав;
- в) суд за власною ініціативою при наявності до того підстав.

4. При прийнятті рішення про зміну обвинувачення прокурор:

- а) погоджує це питання з головою по справі;
- б) приймає рішення самостійно;

в) погоджує це питання з керівником прокуратури.

5. Заявити клопотання про зміну обвинувачення в суді має право прокурор:

- а) до виходу суду до нарадчої кімнати;
- б) до початку судових дебатів;
- в) на протязі всього судового розгляду.

6. Про зміну обвинувачення прокурор:

- а) складає постанову, якою повідомляє обвинуваченого про прийняте рішення;
- б) складає обвинувальний акт, яким змінено обвинувачення;
- в) складає обвинувальний висновок, яким змінено обвинувачення.

7. Кількість змін прокурором обвинувачень у суді законом:

- а) не обмежена;
- б) не більше одного;
- в) не більше двох.

8. При прийнятті рішення про висунення додаткового обвинувачення прокурор:

- а) обґрунтовує прийняте рішення в письмовому вигляді у формі постанови;
- б) заявляє клопотання в усній формі, яке заноситься до журналу судового засідання;
- в) обґрунтовує прийняте рішення в письмовому вигляді у формі клопотання.

9. В разі задоволення клопотання прокурора про висунення додаткового обвинувачення суд відкладає судовий розгляд на:

- а) не більш як на 3 доби;
- б) не більше ніж на 14 днів;
- в) не більше як на 7 днів.

10. Відмова прокурора від обвинувачення є:

- а) правом прокурора;
- б) обов'язком прокурора;
- в) питанням, що вирішується на його розсуд.

11. Відмова прокурора можлива:

- а) під час підготовчого провадження;
- б) на протязі всього судового розгляду;
- в) під час судового слідства.

12. Відмова прокурора від обвинувачення оформляється:

- а) у вигляді постанови, погодженої з керівником прокуратури;
- б) у вигляді клопотання, погодженого з керівником прокуратури;
- в) у вигляді подання, погодженого з керівником прокуратури.

13. Угода про визнання винуватості може бути укладена:

- а) за ініціативою прокурора;
- б) за ініціативою потерпілого;
- в) за ініціативою підозрюваного.

14. Під час досягнення угоди в підозрюваним про визнання його вини прокурор має право відкласти направлення до суду обвинувального акта з підписаною сторонами угодою до:

- а) отримання висновку експерта, необхідного для з'ясування обставин справи;

- б) погодження з керівником органу прокуратури;
- в) погодження з потерпілим.

15. В разі невиконання угоди про визнання винуватості звернутись до суду про скасування вироку мають право:

- а) потерпілий;
- б) прокурор;
- в) обвинувачений.

16. Копії нового обвинувального акта у разі зміни прокурором обвинувачення в суді надаються:

- а) всім учасникам судового провадження;
- б) лише стороні захисту;
- в) обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам;

17. У разі не погодження керівником прокуратури зміни обвинувачення і заміни прокурора суд:

- а) продовжує розгляд справи;
- б) починає розгляд справи з початку;
- в) відкладає розгляд справи.

18. У разі звернення прокурора з клопотанням про розгляд додаткового обвинувачення в одному провадженні з первісним, суд:

- а) має право відмовити в його задоволенні;
- б) зобов'язаний задовольнити це клопотання;
- в) задовольняє клопотання лише у випадку згоди потерпілого та його представника

19. У разі висунення прокурором додаткового обвинувачення судове кримінальне провадження:

- а) зупиняється;
- б) розпочинається зі стадії судового розгляду;
- в) розпочинається з підготовчого судового засідання.

20. Копія постанови про відмову прокурора від підтримання державного обвинувачення не вручається:

- а) обвинуваченому;
- б) потерпілому та його представнику;
- в) цивільному позивачеві

Методичні рекомендації

Теоретичне завдання. Розкриття даного питання можливе лише після вивчення теми «Суб'єкти кримінального процесу». Необхідно розібратись у таких питаннях, як:

- хто у кримінальному процесі зможе займати статус слідчого судді;
- які повноваження має слідчий суддя на стадії досудового розслідування;
- які обставини виключають участь слідчого судді у кримінальному провадженні.

Тестові завдання. Відповідні тестові завдання мають ґрунтуватись на знаннях, отриманих після вивчення більшості тем з курсу «Кримінальне процесуальне право». Виконання таких завдань під час самостійної роботи дозволяє студентові об'єктивно визначити власний рівень знань по кожній з тем курсу та звернути особливу увагу на виявлені таким чином прогалини. Серед запропонованих у тестових завданнях відповідей, правильною може бути лише одна з них, яку потрібно виділити із вказівкою на відповідну норму закону, яка регулює дане коло правовідносин.

Вирішення задач. Для вирішення запропонованих задач необхідно ретельно вивчити теми «Досудове розслідування», «Слідчі (розшукові) дії».

Методика вирішення задач

1. При вирішенні задачі слід уважно ознайомитися з її умовами, з тим, щоб жодна обставина не залишилася поза увагою, оскільки іноді саме окремі обставини містять необхідні дані для прийняття правильного рішення. Задача вирішується тільки на підставі тих умов, які прямо в ній сформульовані, якщо інше не обумовлено-окремо.

2. Необхідно чітко з'ясувати, що вимагається при вирішенні задачі, на які конкретні запитання та в якій послідовності слід відповідати, оскільки подальше вирішення задачі слід розпочинати з формулювання конкретної прямої відповіді на поставлені запитання.

2.1. При вирішенні задач, за умовами яких слід оцінити правильність (законність) дій посадових осіб, у разі визнання їх незаконними, слід обов'язково запропонувати правильний варіант їхньої поведінки з урахуванням умов ситуації.

3. Важливим етапом вирішення задачі є пошук правових норм, відповідно до яких її слід вирішити, їхній аналіз і співставлення з умовами задачі. Для того, щоб успішно виконати цю роботу, необхідно ґрунтовно знати положення чинного Кримінального процесуального кодексу України, інших нормативно-правових актів, вміти вільно орієнтуватися в законі. У деяких випадках питання, що розглядаються при вирішенні задачі, розкриваються в постановках Пленуму Верховного Суду України, наказах й інструкціях Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, а тому відповідь на питання задачі повинна містити посилання на відповідні положення.

3.1. Для вирішення окремих задач необхідно проаналізувати різні думки, що висловлені в літературі зі спірних питань. У такому випадку після викладення основних поглядів учених слід сформулювати власне ставлення до спірного питання та належним чином його обґрунтувати.

3.2. В умовах деяких задач йдеться про певні процесуальні рішення, що прийняті відповідними посадовими особами (чи про певні процесуальні дії, що ними виконані) в конкретній практичній ситуації. При вирішенні таких задач, слід звернути увагу на те, що рішення та дії посадових осіб можуть бути неправильними по суті чи неправильно обґрунтованими (процесуальні рішення) або неправильно проведеними (процесуальні дії).

3.3. Якщо за умовами задачі можна прийти до декількох рішень, то для кожного з них потрібно конкретизувати обставини задачі та надати обґрунтування, тобто вирішити кожний із можливих варіантів.

4. Рішення кожної задачі повинно бути мотивованим, з роз'ясненням зроблених висновків і посиланням на відповідні правові норми.

5. Вирішення задач, структурно-логічних і тестових завдань слід виконувати переважно в письмовій формі.

ВАРІАНТ 2

Завдання 1

1. Охарактеризуйте повноваження судді в кримінальному провадженні.

Завдання 2

Вирішити задачі, обґрунтувавши відповідь:

Задача 1. Апеляційний суд, переглядаючи справу про хуліганство Сидорова С. і Безпалого Б., встановив, що державне обвинувачення в суді першої інстанції підтримувала прокурор району Борисова, яка є рідною сестрою старшого слідчого райвідділу Нацполіції справ Москаленка О., котрий проводив досудове розслідування у кримінальному провадженні.

Яке рішення має прийняти апеляційний суд, на якій підставі?

Задача 2. Розглядаючи справу про крадіжку з гуртожитку речей, які належали Радченко О.М., слідчий дійшов висновку, що в справі вже є ряд даних, які вказують на те, що крадіжку скоїв один із п'яти, які проживають разом з Радченко О.М. робітників. В зв'язку з цим слідчий допитав всіх проживаючих в одній кімнаті з потерпілим, як підозрюваних.

Оцініть дії слідчого?

Задача 3. Коломийченко П., затриманий за підозрою у вчиненні 27 квітня 2016 р. крадіжки майна у Дончака О., на допиті заявив слідчому, що крадіжку вчинити не міг, бо в цей період їздив до Харкова, щоб провідати хвору матір. При особистому обшуку у Коломийченка П. були вилучені два залізничні квитки: Київ - Харків за 26 квітня і Харків - Київ за 27 квітня 2016 р.

Про які джерела доказів і види доказів йдеться в умові задачі? Чи достатньо їх для прийняття слідчим рішення про закриття кримінального провадження щодо Коломийченка П.?

Задача 4. Соломін С. підозрювався у вчиненні злочину, передбаченому ч.1 ст.185 КК.

Викликаний для допиту як свідок, батько підозрюваного Соломін Р. відмовився давати показання про відомі йому обставини вчинення злочину сином, посилаючись на те, що він не бажає, щоб завдяки його показанням син був засуджений.

Чи зобов'язаний близький родич обвинуваченого давати показання проти останнього?

Як бути слідчому при зазначених вище обставинах?

Задача 5. Слідчий обрав щодо підозрюваного Сироватки С. запобіжний захід у вигляді особистого зобов'язання без дозволу прокурора.

23 квітня 2016 р. справа з обвинувальним актом надійшла до прокурора, який 25 квітня 2016 р. надіслав її до суду, затвердивши обвинувальний акт.

24 квітня 2016 р. Сироватка змінив місце свого проживання, навіть не повідомивши про це органи, які ведуть процес.

Чи порушив обвинувачений Сироватка обраний щодо нього запобіжний захід?

Який орган і які заходи має вжити щодо Сироватки, якщо про цей факт стало відомо: а) коли справа знаходилась ще у провадженні прокурора; б) коли справа вже надійшла до суду?

Складіть проект процесуального рішення про обрання відповідного запобіжного заходу.

Завдання 3

Вирішити тестові завдання із посиланням на норми КПК:

1. Відмова прокурора можлива:

- а) під час підготовчого провадження;
- б) на протязі всього судового розгляду;
- в) під час судового слідства.

2. Відмова прокурора від обвинувачення оформляється:

- а) у вигляді постанови, погодженої з керівником прокуратури;
- б) у вигляді клопотання, погодженого з керівником прокуратури;
- в) у вигляді подання, погодженого з керівником прокуратури.

3. Угода про визнання винуватості може бути укладена:

- а) за ініціативою прокурора;
- б) за ініціативою потерпілого;
- в) за ініціативою підозрюваного.

4. Під час досягнення угоди в підозрюванім про визнання його вини прокурор має право відкласти направлення до суду обвинувального акта з підписаною сторонами угодою до:

- а) отримання висновку експерта, необхідного для з'ясування обставин справи;
- б) погодження з керівником органу прокуратури;
- в) погодження з потерпілим.

5. В разі невиконання угоди про визнання винуватості звернутись до суду про скасування вироку мають право:

- а) потерпілий;
- б) прокурор;
- в) обвинувачений.

6. Копії нового обвинувального акта у разі зміни прокурором обвинувачення в суді надаються:

- а) всім учасникам судового провадження;
- б) лише стороні захисту;
- в) обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам;

7. У разі не погодження керівником прокуратури зміни обвинувачення і заміни прокурора суд:

- а) продовжує розгляд справи;
- б) починає розгляд справи з початку;
- в) відкладає розгляд справи.

8. У разі звернення прокурора з клопотанням про розгляд додаткового обвинувачення в одному провадженні з первісним, суд:

- а) має право відмовити в його задоволенні;
- б) зобов'язаний задовольнити це клопотання;
- в) задовольняє клопотання лише у випадку згоди потерпілого та його представника

9. У разі висування прокурором додаткового обвинувачення судове кримінальне провадження:

- а) зупиняється;
- б) розпочинається зі стадії судового розгляду;
- в) розпочинається з підготовчого судового засідання.

10. Копія постанови про відмову прокурора від підтримання державного обвинувачення не вручається:

- а) обвинуваченому;
- б) потерпілому та його представнику;
- в) цивільному позивачеві

11. Слідчі дії під час судового провадження можуть бути проведені:

- а) за власною ініціативою суду;
- б) за клопотанням сторін;
- в) у двох вищевказаних випадках.

12. Проведення експертизи в суді за власною ініціативою може мати місце:

- а) якщо виникли підстави проведення психіатричної експертизи;
- б) в разі необхідності за будь-яких підстав;
- в) у двох вищевказаних випадках.

13. В разі неприбуття прокурора в судове засідання за повідомленням суд:

- а) судовий розгляд відкладає;
- б) судовий розгляд призупиняє;
- в) оголошує перерву

14. В разі неприбуття прокурора в судове засідання без поважних причин суд:

- а) виносить окрему ухвалу ;
- б) вирішує питання про притягнення прокурора до відповідальності;

в) повідомляє органи, що уповноважені вирішувати питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

15. Повноваження пред'явити додаткове обвинувачення в суді має:

- а) слідчий суддя при наявності до того підстав;
- б) прокурор при наявності до того підстав;
- в) суд за власною ініціативою при наявності до того підстав.

16. При прийнятті рішення про зміну обвинувачення прокурор:

- а) погоджує це питання з головуючим по справі;
- б) приймає рішення самостійно;
- в) погоджує це питання з керівником прокуратури.

17. Заявити клопотання про зміну обвинувачення в суді має право прокурор:

- а) до виходу суду до нарадчої кімнати;
- б) до початку судових дебатів;
- в) на протязі всього судового розгляду.

18. Про зміну обвинувачення прокурор:

- а) складає постанову, якою повідомляє обвинуваченого про прийняте рішення;
- б) складає обвинувальний акт, яким змінено обвинувачення;
- в) складає обвинувальний висновок, яким змінено обвинувачення.

19. Кількість змін прокурором обвинувачень у суді законом:

- а) не обмежена;
- б) не більше одного;
- в) не більше двох.

20. При прийнятті рішення про висунення додаткового обвинувачення прокурор:

- а) обґрунтовує прийняте рішення в письмовому вигляді у формі постанови;
- б) заявляє клопотання в усній формі, яке заноситься до журналу судового засідання;
- в) обґрунтовує прийняте рішення в письмовому вигляді у формі клопотання.

Методичні рекомендації

Теоретичне завдання. Розкриття даного питання можливе лише після вивчення теми «Суб'єкти кримінального процесу». Необхідно розібратись у таких питаннях, як:

- хто у кримінальному процесі може займати статус судді;
- які повноваження має суддя в кримінальному провадженні;
- які обставини виключають участь судді у кримінальному провадженні.

Тестові завдання. Відповідні тестові завдання мають ґрунтуватись на знаннях, отриманих після вивчення більшості тем з курсу «Кримінальне процесуальне право». Виконання таких завдань під час самостійної роботи дозволяє студентів об'єктивно визначити власний рівень знань по кожній з тем курсу та звернути особливу увагу на виявлені таким чином прогалини. Серед запропонованих у тестових завданнях відповідей, правильною може бути лише

одна з них, яку потрібно виділити із вказівкою на відповідну норму закону, яка регулює дане коло правовідносин.

Вирішення задач. Для вирішення запропонованих задач необхідно ретельно вивчити теми «Докази», «Заходи забезпечення кримінального провадження» «Досудове розслідування», «Слідчі (розшукові) дії».

Методика вирішення задач

1. При вирішенні задачі слід уважно ознайомитися з її умовами, з тим, щоб жодна обставина не залишилася поза увагою, оскільки іноді саме окремі обставини містять необхідні дані для прийняття правильного рішення. Задача вирішується тільки на підставі тих умов, які прямо в ній сформульовані, якщо інше не обумовлено-окремо.

2. Необхідно чітко з'ясувати, що вимагається при вирішенні задачі, на які конкретні запитання та в якій послідовності слід відповідати, оскільки подальше вирішення задачі слід розпочинати з формулювання конкретної прямої відповіді на поставлені запитання.

2.1. При вирішенні задач, за умовами яких слід оцінити правильність (законність) дій посадових осіб, у разі визнання їх незаконними, слід обов'язково запропонувати правильний варіант їхньої поведінки з урахуванням умов ситуації.

3. Важливим етапом вирішення задачі є пошук правових норм, відповідно до яких її слід вирішити, їхній аналіз і співставлення з умовами задачі. Для того, щоб успішно виконати цю роботу, необхідно ґрунтовно знати положення чинного Кримінального процесуального кодексу України, інших нормативно-правових актів, вміти вільно орієнтуватися в законі. У деяких випадках питання, що розглядаються при вирішенні задачі, розкриваються в постановках Пленуму Верховного Суду України, наказах й інструкціях Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, а тому відповідь на питання задачі повинна містити посилання на відповідні положення.

3.1. Для вирішення окремих задач необхідно проаналізувати різні думки, що висловлені в літературі зі спірних питань. У такому випадку після викладення основних поглядів учених слід сформулювати власне ставлення до спірного питання та належним чином його обґрунтувати.

3.2. В умовах деяких задач йдеться про певні процесуальні рішення, що прийняті відповідними посадовими особами (чи про певні процесуальні дії, що ними виконані) в конкретній практичній ситуації. При вирішенні таких задач, слід звернути увагу на те, що рішення та дії посадових осіб можуть бути неправильними по суті чи неправильно обґрунтованими (процесуальні рішення) або неправильно проведеними (процесуальні дії).

3.3. Якщо за умовами задачі можна прийти до декількох рішень, то для кожного з них потрібно конкретизувати обставини задачі та надати обґрунтування, тобто вирішити кожний із можливих варіантів.

4. Рішення кожної задачі повинно бути мотивованим, з роз'ясненням зроблених висновків і посиланням на відповідні правові норми.

5. Вирішення задач, структурно-логічних і тестових завдань слід виконувати переважно в письмовій формі.

ВАРІАНТ 3

Завдання 1

1. Охарактеризуйте повноваження прокурора на стадіях підготовчого, судового, апеляційного провадження.

Завдання 2

Вирішити задачі, обґрунтувавши відповідь:

Задача 1. 20-річні Шамко К. і Киричук О. та 16-річний Гуцу Т. протягом трьох місяців спільно вчинили ряд крадіжок особистого майна громадян з проникненням у житло в містах Чернівці, Івано-Франківськ і Київ. Під час чергової крадіжки в Києві вбили господаря квартири, який раптово повернувся додому. У Львові, при спробі винести викрадене з квартири, їх було затримано. *Де слід зосередити розслідування злочинних дій цих осіб?*

Задача 2. Мармеладов М. і Галушка О. підозрювались у вчиненні в ніч з 10 на 11 жовтня групового зґвалтування Заріцької З. Тієї ж ночі Заріцька З. була зґвалтована також Хачатуровим М.

Посилаючись на те, що в обох випадках потерпіла і свідки одні і ті ж, події пов'язані між собою, слідчий виніс постанову про об'єднання справ в одне провадження.

Оцініть правильність рішення слідчого.

Задача 3. Допитана у справі про зґвалтування потерпіла Бартецька показала, що насильника можна легко впізнати по численних татуюваннях на ногах, грудях, спині. Вона добре пам'ятала, що на обох ногах у гвалтівника вище колін є по одному татуюванню - "русалки".

Як перевірити показання потерпілої, маючи на увазі, що за підозрою у вчиненні злочину на цей час вже було затримано Кузьменка О., неодноразово раніше судимого за насильницькі злочини?

Задача 4. З приватної колекції Мартинюка В. було викрадено картину художника Зарубіна, учня Куїнджі. Через деякий час барон Фальц-Фейн з Ліхтенштейну придбав цю картину на всесвітньо відомому аукціоні "Сотбіс" і передав Українському фонду культури. Потерпілий Мартинюк В. заявив, що він зможе впізнати викрадену у нього картину.

Які процесуальні дії повинен провести слідчий, щоб встановити, що викрадена і передана фонду культури картина - одна і та ж?

Задача 5. У квартирі Іванютиної О., яка підозрювалась в отруєнні громадян талієм, слідчий проводив обшук, під час якого Іванютина О. непомітно вкинула в кишеню одного з понятих пакунок, у якому була пляшечка з рідиною "клеричі", що містить талій.

Чи може слідчий провести особистий обшук понятого? Складіть проект протоколу особистого обшуку особи.

Завдання 3

Вирішити тестові завдання із посиланням на норми КПК:

1. Порядок кримінального провадження на території України визначається:

- 1) міжнародними угодами, указами Президента України, кримінальним процесуальним законодавством України.
- 2) лише кримінальним процесуальним законодавством України.
- 3) кримінальним законодавством України, міжнародними угодами, указами Президента України, кримінальним процесуальним законодавством України.
- 4) кримінальним законодавством України, міжнародними угодами, кримінальним процесуальним законодавством України, іншими нормативно-правовими документами.

2. Відмова прокурора від обвинувачення оформляється:

- а) у вигляді постанови, погодженої з керівником прокуратури;
- б) у вигляді клопотання, погодженого з керівником прокуратури;
- в) у вигляді подання, погодженого з керівником прокуратури.

3. Які запобіжні заходи не допускається застосовувати під час досудового розслідування кримінальних проступків:

- 1) жоден
- 2) особиста порука, застава, домашній арешт та тримання під вартою
- 3) застава, домашній арешт та тримання під вартою.

4. Перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами здійснюється:

- 1) суддею одноособово;
- 2) у складі двох професійних суддів і трьох присяжних;
- 3) у такому кількісному складі, в якому вони були ухвалені;
- 4) колегіально у складі трьох професійних суддів.

5. Суд скасовує ухвалу про закриття кримінального провадження і звільнення особи від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки:

- 1) якщо протягом півроку з дня передачі особи на поруки надійшла до суду відмова від поручительства;
- 2) якщо протягом півроку з дня передачі особи на поруки до прокурора надійшла відмова від поручительства, з якою він звертається до суду;
- 3) якщо протягом року з дня передачі особи на поруки надійшла до суду відмова від поручительства
- 4) якщо протягом року з дня передачі особи на поруки надійшла до прокурора або до суду відмова від поручительства.

6. Які запобіжні заходи не можуть застосовуватися під час досудового розслідування кримінальних проступків:

- 1) домашній арешт та тримання під вартою;
- 2) особиста порука;
- 3) можуть застосовуватися всі запобіжні заходи передбачені КПК України.

7. Прокурор здійснює повноваження прокурора у кримінальному провадженні:

- 1) на будь-якій стадії процесу;
- 2) з його початку до завершення;
- 3) до направлення справи в суд.

8. Після подання заяви про кримінальне правопорушення слідчий, прокурор зобов'язані внести відповідні відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань:

- 1) невідкладно;
- 2) невідкладно, але не пізніше поточного дня;
- 3) невідкладно, але не пізніше 24 годин;
- 4) упродовж трьох діб, після проведення перевірки.

9. Право на будь-якій стадії кримінального провадження відшкодувати шкоду, завдану потерпілому, територіальній громаді, державі внаслідок кримінального правопорушення належить:

- 1) підозрюваному;
- 2) обвинуваченому, а за його згодою іншим особам;
- 3) підозрюваному, обвинуваченому, а за їх згодою також іншим особам;
- 4) державі.

10. На якій стадії кримінального провадження допускається заявлення цивільного позову:

- 1) до закінчення підготовчого судового засідання;
- 2) до початку судового розгляду;
- 3) до початку судових дебатів.

11. Чи позбавляє цивільного позивача відмова у позові в порядку цивільного, господарського або адміністративного судочинства права пред'являти той же позов у кримінальному провадженні:

- 1) так;
- 2) ні;
- 3) вирішується судом у кожному конкретному випадку.

12. Під час досудового розслідування клопотання слідчого, прокурора про здійснення приводу розглядається слідчим суддею:

- 1) не пізніше трьох днів із дня його надходження до суду;
- 2) не пізніше двох днів із дня його надходження до суду;
- 3) не пізніше чотирьох днів із дня його надходження до суду;
- 4) у день його надходження до суду.

13. Копії нового обвинувального акта у разі зміни прокурором обвинувачення в суді надаються:

- 1) всім учасникам судового провадження;
- 2) лише стороні захисту;

3) обвинуваченому, його захиснику, потерпілому, його представнику та законним представникам;

4) лише обвинуваченому та його захиснику.

14. Клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності підозрюваного не може бути подано:

1) якщо не відшкодована шкода, завдана кримінальним правопорушенням;

2) коли підозрюваний заперечує проти цього;

3) коли підозрюваний і потерпілий заперечують проти звільнення від кримінальної відповідальності;

4) коли потерпілий заперечує проти звільнення від кримінальної відповідальності.

15. На якій стадії кримінального провадження допускається заявлення цивільного позову:

1) до закінчення підготовчого судового засідання;

2) до початку судового розгляду;

3) до початку судових дебатів.

16. Тимчасове обмеження у користуванні спеціальним правом може бути здійснене на підставі рішення слідчого судді під час досудового розслідування на строк не більше:

1) двох місяців;

2) трьох місяців;

3) одного місяця;

4) чотирьох місяців.

17. Для досудового розслідування кримінальних проступків не дозволяється виконувати:

1) обшук житла чи іншого володіння особи;

2) огляд трупа, пов'язаний з ексгумацією;

3) негласні (розшукові) дії;

4) можуть виконуватися всі гласні (розшукові) дії та негласні (розшукові) дії.

18. Досудове розслідування починається:

1) з моменту внесення відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

2) з моменту подання заяви про кримінальне правопорушення;

3) з моменту повідомлення особі про підозру.

19. Допит не може продовжуватися в цілому:

1) понад 5 годин на добу;

2) понад 6 годин на добу;

3) понад 8 годин на добу

20. Судовий розгляд повинен бути проведений і завершений протягом:

1) 2 місяці;

2) 3 місяці;

3) 4 місяців;

4) розумного строку.

Методичні рекомендації

Теоретичне завдання. Розкриття даного питання можливе лише після вивчення теми «Суб'єкти кримінального процесу». Необхідно розібратись у таких питаннях, як:

- які функції виконує прокурор у кримінальному провадженні;
- які повноваження має прокурор на різних стадіях кримінального провадження;
- які обставини виключають участь прокурора у кримінальному процесі.

Тестові завдання. Відповідні тестові завдання мають ґрунтуватись на знаннях, отриманих після вивчення більшості тем з курсу «Кримінальне процесуальне право». Виконання таких завдань під час самостійної роботи дозволяє студентові об'єктивно визначити власний рівень знань по кожній з тем курсу та звернути особливу увагу на виявлені таким чином прогалини. Серед запропонованих у тестових завданнях відповідей, правильною може бути лише одна з них, яку потрібно виділити із вказівкою на відповідну норму закону, яка регулює дане коло правовідносин.

Вирішення задач. Для вирішення запропонованих задач необхідно ретельно вивчити теми «Досудове розслідування», «Слідчі (розшукові) дії».

Методика вирішення задач

1. При вирішенні задачі слід уважно ознайомитися з її умовами, з тим, щоб жодна обставина не залишилася поза увагою, оскільки іноді саме окремі обставини містять необхідні дані для прийняття правильного рішення. Задача вирішується тільки на підставі тих умов, які прямо в ній сформульовані, якщо інше не обумовлено-окремо.

2. Необхідно чітко з'ясувати, що вимагається при вирішенні задачі, на які конкретні запитання та в якій послідовності слід відповідати, оскільки подальше вирішення задачі слід розпочинати з формулювання конкретної прямої відповіді на поставлені запитання.

2.1. При вирішенні задач, за умовами яких слід оцінити правильність (законність) дій посадових осіб, у разі визнання їх незаконними, слід обов'язково запропонувати правильний варіант їхньої поведінки з урахуванням умов ситуації.

3. Важливим етапом вирішення задачі є пошук правових норм, відповідно до яких її слід вирішити, їхній аналіз і співставлення з умовами задачі. Для того, щоб успішно виконати цю роботу, необхідно ґрунтовно знати положення чинного Кримінального процесуального кодексу України, інших нормативно-правових актів, вміти вільно орієнтуватися в законі. У деяких випадках питання, що розглядаються при вирішенні задачі, розкриваються в постановках Пленуму Верховного Суду України, наказах й інструкціях Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, а тому відповідь на питання задачі повинна містити посилання на відповідні положення.

3.1. Для вирішення окремих задач необхідно проаналізувати різні думки, що висловлені в літературі зі спірних питань. У такому випадку після викладення

основних поглядів учених слід сформулювати власне ставлення до спірного питання та належним чином його обґрунтувати.

3.2. В умовах деяких задач йдеться про певні процесуальні рішення, що прийняті відповідними посадовими особами (чи про певні процесуальні дії, що ними виконані) в конкретній практичній ситуації. При вирішенні таких задач, слід звернути увагу на те, що рішення та дії посадових осіб можуть бути неправильними по суті чи неправильно обґрунтованими (процесуальні рішення) або неправильно проведеними (процесуальні дії).

3.3. Якщо за умовами задачі можна прийти до декількох рішень, то для кожного з них потрібно конкретизувати обставини задачі та надати обґрунтування, тобто вирішити кожний із можливих варіантів.

4. Рішення кожної задачі повинно бути мотивованим, з роз'ясненням зроблених висновків і посиланням на відповідні правові норми.

5. Вирішення задач, структурно-логічних і тестових завдань слід виконувати переважно в письмовій формі.

ВАРІАНТ 4

Завдання 1

1. Охарактеризуйте повноваження слідчого та керівника органу досудового розслідування у кримінальному провадженні.

Завдання 2

Вирішити задачі, обґрунтувавши відповідь:

Задача 1. За результатами виїмки ювелірних виробів, викрадених з спеціалізованого магазину по їх продажу, слідчий записав у протоколі, що були вилучені: сережки срібні - 2 пари, сережки золоті - 4 пари.

Оцініть правильність запису в протоколі слідчої дії.

Задача 2. Повідомивши Маркову К. про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст.367 КК, слідчий вирішив відразу ж перейти до допиту підозрюваного. Останній категорично заперечував проти негайного допиту, зазначивши, що йому потрібно подумати хоча б до наступного дня.

Як бути слідчому?

Задача 3. Максимова О. була виявлена в лісосмузі з численними ножовими ранами і доставлена в тяжкому стані до лікарні. У непритомному стані вона перебувала ще 5 діб. Лікарі заборонили слідчому будь-який контакт з потерпілою ще протягом не менше одного місяця. Оскільки осіб, які б дали якісь показання про обставини вчиненого щодо Максимової О. злочину, не було виявлено, слідчий виніс постанову про зупинення досудового слідства до видужання потерпілої.

Оцініть рішення слідчого.

Задача 4. Касаткіна П. принесла до слідчого заяву про притягнення до кримінальної відповідальності Грицюка О., який цього дня її згвалтував. Було розпочате провадження. Через п'ять днів потерпіла просила слідчого закрити справу проти Грицюка О., який одружується на ній.

Чи може слідчий закрити кримінальну справу щодо Грицюка? Складіть проект заяви потерпілої.

Задача 5. При розгляді кримінальної справи в суді по обвинуваченню Єфремова О. за ч.2 ст.194 КК України обвинуваченим порушувався порядок в залі судового засідання, за що він був видалений. На підтримку підсудного Єфремова О. виступив його захисник з репліками в сторону судді, що останній неправомірно видалив Єфремова О.

Які порушення допущені?

Як повинен реагувати суд?

Завдання 3

Вирішити тестові завдання із посиланням на норми КПК:

1. Формою закінчення досудового провадження є:

- а) закриття кримінального провадження;
- б) зупинення досудового провадження;
- в) складання обвинувального вироку.

2. Кримінальне провадження закривається судом:

- а) встановлена відсутність кримінального правопорушення;
- б) у зв'язку із звільненням від кримінальної відповідальності;
- в) відсутність складу злочину.

3. Постанова про закриття кримінального провадження може бути оскаржена:

- а) до прокурора протягом 10 днів;
- б) до слідчого судді протягом 10 днів ;
- в) до прокурора і слідчого судді протягом 20 днів.

4. В разі прийняття рішення про звільнення від кримінальної відповідальності суд:

- а) ухвалою звільняє від кримінальної відповідальності підозрюваного, обвинуваченого;
- б) ухвалою закриває кримінальне провадження;
- в) ухвалою закриває кримінальне провадження та звільняє підозрюваного, обвинуваченого від кримінальної відповідальності.

5. Обвинувальний акт:

- а) складається слідчим та затверджується прокурором;

- б) складається слідчим та направляється до суду;
- в) складається прокурором і направляється до суду.

6. Досудове слідство зупиняється:

- а) коли підозрюваний переховується від органів слідства та суду;
- б) коли не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення;
- в) коли потерпілий захворів на тяжку хворобу, яка перешкоджає його участі у кримінальному провадженні.

7. Відомості про оголошення розшуку і зупинення кримінального провадження:

- а) вносяться до ЄРДР;
- б) не вносяться до ЄРДР;
- в) про прийняте рішення сповіщається слідчий суддя.

8.Скарги на рішення, дії (бездіяльність) під час досудового слідства розглядаються:

- а) не пізніше 72 годин з моменту надходження;
- б) не пізніше 24 годин з моменту надходження;
- в) не пізніше 48 годин з моменту надходження.

9.Скарги про закриття кримінального провадження розглядаються:

- а) не пізніше 7 діб з моменту надходження;
- б) не пізніше 5 днів з моменту надходження;
- в) не пізніше 72 годин з моменту надходження.

10.Недотримання розумних строків під час досудового слідства може бути оскаржено:

- а) слідчому судді, який розглядає скаргу негайно;
- б) керівнику органу досудового слідства протягом 10 днів;
- в) вищестоящому прокурору, який розглядає скаргу протягом 3 днів.

11.Якщо під час судового провадження сторона звернеться до суду з клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності, то:

- а) суд завершує дослідження доказів і виносить відповідне рішення;
- б) суд невідкладно розглядає таке клопотання;
- в) суд відкладає розгляд для підготовки вирішення даного питання на 24 години.

12.При звільненні особи від кримінальної відповідальності:

- а) потрібна згода підозрюваного, обвинуваченого;
- б) потрібна згода потерпілого;
- в) згода нікого не потрібна.

13.Постанова про закриття кримінального провадження може бути оскаржена:

- а) до прокурора протягом 10 днів;
- б) до слідчого судді протягом 10 днів ;
- в) до прокурора і слідчого судді протягом 20 днів.

14.Слідчий вправі закрити кримінальне провадження:

- а) в разі повідомлення особі про підозру;
- б) в разі неповідомлення особі про підозру;
- в) в будь-якому разі.

15.Прокурор вправі скасувати постанову слідчого про закриття кримінального провадження:

- а) протягом 15 днів з моменту отримання копії;
- б) протягом 10 днів з моменту отримання копії;
- в) протягом 20 днів з моменту отримання копії.

16.Ухвала суду про закриття кримінального провадження може бути:

- а) оскаржена до апеляційного суду;
- б) оскаржена до касаційного суду;
- в) не підлягає оскарженню.

17.Клопотання сторони про зволікання при ознайомлення з матеріалами справи розглядаються слідчим суддею:

- а) не пізніше 7 днів з дня надходження до суду;
- б) не пізніше 10 днів з дня надходження до суду;
- в) не пізніше 5 днів з дня надходження до суду.

18.Факт надання доступу до матеріалів справи підтверджується:

- а) в усній формі.;
- б) у письмовій формі;
- в) не підтверджується.

19. Формою закінчення досудового провадження є:

- а) закриття кримінального провадження;
- б) зупинення досудового провадження;
- в) складання обвинувального вироку.

20.Недотримання розумних строків під час досудового слідства може бути оскаржено:

- а) слідчому судді, який розглядає скаргу негайно;
- б) керівнику органу досудового слідства протягом 10 днів;
- в) вищестоящому прокурору, який розглядає скаргу протягом 3 днів.

Теоретичне завдання. Розкриття даного питання можливе лише після вивчення теми «Суб'єкти кримінального процесу». Необхідно розібратись у таких питаннях, як:

- які функції виконує слідчий та керівник органу досудового розслідування у кримінальному провадженні;
- які повноваження має слідчий та керівник органу досудового розслідування на різних стадіях кримінального провадження;
- які обставини виключають участь слідчого та керівника органу досудового розслідування у кримінальному процесі.

Тестові завдання. Відповідні тестові завдання мають ґрунтуватись на знаннях, отриманих після вивчення більшості тем з курсу «Кримінальне процесуальне право». Виконання таких завдань під час самостійної роботи дозволяє студентові об'єктивно визначити власний рівень знань по кожній з тем курсу та звернути особливу увагу на виявлені таким чином прогалини. Серед запропонованих у тестових завданнях відповідей, правильною може бути лише одна з них, яку потрібно виділити із вказівкою на відповідну норму закону, яка регулює дане коло правовідносин.

Вирішення задач. Для вирішення запропонованих задач необхідно ретельно вивчити теми «Досудове розслідування», «Слідчі (розшукові) дії».

Методика вирішення задач

1. При вирішенні задачі слід уважно ознайомитися з її умовами, з тим, щоб жодна обставина не залишилася поза увагою, оскільки іноді саме окремі обставини містять необхідні дані для прийняття правильного рішення. Задача вирішується тільки на підставі тих умов, які прямо в ній сформульовані, якщо інше не обумовлено-окремо.

2. Необхідно чітко з'ясувати, що вимагається при вирішенні задачі, на які конкретні запитання та в якій послідовності слід відповідати, оскільки подальше вирішення задачі слід розпочинати з формулювання конкретної прямої відповіді на поставлені запитання.

2.1. При вирішенні задач, за умовами яких слід оцінити правильність (законність) дій посадових осіб, у разі визнання їх незаконними, слід обов'язково запропонувати правильний варіант їхньої поведінки з урахуванням умов ситуації.

3. Важливим етапом вирішення задачі є пошук правових норм, відповідно до яких її слід вирішити, їхній аналіз і співставлення з умовами задачі. Для того, щоб успішно виконати цю роботу, необхідно ґрунтовно знати положення чинного Кримінального процесуального кодексу України, інших нормативно-правових актів, вміти вільно орієнтуватися в законі. У деяких випадках питання, що розглядаються при вирішенні задачі, розкриваються в постановках Пленуму Верховного Суду України, наказах й інструкціях Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, а тому відповідь на питання задачі повинна містити посилання на відповідні положення.

3.1. Для вирішення окремих задач необхідно проаналізувати різні думки, що висловлені в літературі зі спірних питань. У такому випадку після викладення основних поглядів учених слід сформулювати власне ставлення до спірного питання та належним чином його обґрунтувати.

3.2. В умовах деяких задач йдеться про певні процесуальні рішення, що прийняті відповідними посадовими особами (чи про певні процесуальні дії, що ними виконані) в конкретній практичній ситуації. При вирішенні таких задач, слід звернути увагу на те, що рішення та дії посадових осіб можуть бути неправильними по суті чи неправильно обґрунтованими (процесуальні рішення) або неправильно проведеними (процесуальні дії).

3.3. Якщо за умовами задачі можна прийти до декількох рішень, то для кожного з них потрібно конкретизувати обставини задачі та надати обґрунтування, тобто вирішити кожний із можливих варіантів.

4. Рішення кожної задачі повинно бути мотивованим, з роз'ясненням зроблених висновків і посиланням на відповідні правові норми.

5. Вирішення задач, структурно-логічних і тестових завдань слід виконувати переважно в письмовій формі.

ВАРІАНТ 5

Завдання 1

1. Охарактеризуйте процесуальний статус та повноваження оперативних підрозділів у кримінальному провадженні.

Завдання 2

Вирішити задачі, обґрунтувавши відповідь:

Задача 1. Районним судом Сапронов С. був засуджений за ч.2 ст.213 КК до 5 років позбавлення волі.

Переглядаючи справу в апеляційному порядку, апеляційний суд не виявив у журналі судового засідання ніяких даних про те, що Сапронова С. було допитано під час судового розгляду.

Яке рішення і на якій підставі має прийняти апеляційна інстанція?

Чи допускає кримінально-процесуальний закон можливість судового розгляду і вирішення кримінальної справи без проведення допиту обвинуваченого?

Задача 2. 12 липня 2016 р. апеляційний суд закінчив судові слідство і наступного дня збирався перейти до судових дебатів у справі семи підсудних, які обвинувачувалися у вбивствах, розбійних нападах, зґвалтуваннях та інших тяжких злочинах.

При переїзді з апеляційного суду до слідчого ізолятора (СІЗО) шестеро обвинувачених, скориставшись безвідповідальним ставленням до своїх службових обов'язків військовослужбовців внутрішніх військ МВС, які конвоювали ув'язнених, втекли зі спецмашини, прихопивши з собою зброю конвою. Сьомий добровільно повернувся до СІЗО.

Як діяти суду далі у цій справі? Чи може він продовжити судовий розгляд?

Які органи будуть проводити розслідування і судовий розгляд справи щодо осіб, які входили до складу конвою (караулу)?

Які заходи можуть бути вжиті для охорони життя і здоров'я свідків та потерпілих від підсудних, які втекли?

Задача 3. Народний депутат Кленков О. був викликаний повісткою на судовий розгляд по справі про злочин, передбачений ст.123 КК України, в якості потерпілого при відкритті судового розгляду Кленков О.І. заявив клопотання про розгляд справи у закритому судовому розгляді. Клопотання обґрунтував тим, що не хоче оголошувати цей інцидент.

Суддя задовольнив клопотання Кленкова О. і виніс ухвалу, в якій сказав: “Приймаючи до уваги, що розголошення даних судового розгляду можуть негативно позначитись на депутатській діяльності Кленкова О., слухання по справі провести в закритому судовому засіданні”.

Якими принципами кримінального процесу слід керуватися при оцінці прийнятого суддею рішення? Складіть проект клопотання потерпілого Кленкова та ухвалу суду по вказаній ситуації.

Задача 4. Кодрян В., який знаходився у відрядженні у м. Харкові, став очевидцем хуліганства і був запрошений у Держинський РВВС м. Харкова для допиту в якості свідка. Перед початком допиту свідок заявив, що він є громадянином республіки Молдова і буде давати показання на молдавській мові. Слідчий не заперечував проти цього, пояснивши, що довгий час працював у Кишиньові і дуже добре знає молдавську мову. Після того як Кодрян В. повідомив все, що йому стало відомо по справі, на молдавській мові, слідчий оформив протокол допиту свідка на російській мові і роз'яснив Кодряну В.М. його зміст. Після цього свідок і слідчий підписали протокол допиту.

Чи забезпечив слідчий такою процедурою дотримання принципів кримінального процесу?

Задача 5. Виїхавши для проведення слідчого експерименту у справі про злочин, передбачений ч.2 ст.286 КК, слідчий став очевидцем вчинення хуліганства.

Чи може він розпочати провадження за ознаками цього злочину і провести невідкладні, а можливо і всі інші необхідні слідчі дії?

Завдання 3

1. Яким чином слідчий, прокурор залучає законного представника позивача до участі у кримінальному провадженні ?

- 1)направляє повідомлення цивільному позивачу;
- 2)направляє повідомлення органу державної влади;
- 3)виносить постанову;
- 4)звертається з клопотанням до слідчого судді.

2. Учасники кримінального провадження з приводу процесуальної дії, яка буде проводитись, повідомляються:

- 1) у випадках, коли участь їх у таких діях є обов'язковою;
- 2) лише у випадках, коли участь їх у таких діях не є обов'язковою;
- 3) у випадку обов'язкової їх участі, а також коли їх участь у таких діях не є обов'язковою надсилається виклик;
- 4) повідомляються тільки про прийняте процесуальне рішення, з приводу процесуальної дії, яка буде проводитись, не повідомляються.

3. Розшук підозрюваного оголошує:

- 1) слідчий, прокурор, у випадку якщо під час досудового розслідування місцезнаходження підозрюваного не відоме про що вноситься окрема постанова, якщо досудове розслідування не зупиняється, або вказується в постанові про зупинення досудового розслідування, якщо таке рішення приймається, відомості про що вносяться до Єдиного реєстру досудових розслідувань;
- 2) слідчий суддя, суддя у випадку якщо під час досудового розслідування або судового розгляду місцезнаходження підозрюваного не відоме, про що вноситься окрема ухвала;
- 3) слідчий, прокурор у випадку якщо під час судового розгляду місцезнаходження підсудного не відоме, про що вноситься окрема постанова;
- 4) слідчий, прокурор у випадку якщо під час досудового розслідування місцезнаходження підозрюваного не відоме, про що вноситься окрема ухвала.

4. Який граничний сукупний строк тримання під вартою у кримінальному провадженні щодо тяжких та особливо тяжких злочинів визначено Кримінальним процесуальним кодексом України:

- 1) вісімнадцять місяців;
- 2) шість місяців;
- 3) дванадцять місяців.

5. Досудове розслідування кримінального проступку повинно бути закінчено:

- 1) протягом одного місяця з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку;
- 2) протягом двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку;
- 3) протягом трьох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального проступку.

6. Строк досудового розслідування кримінального проступку може бути продовжено:

- 1) до двох місяців;
- 2) до трьох місяців;
- 3) до шести.

7. Сторона захисту має право не надавати прокурору за його запитом доступ до матеріалів:

- 1) якщо проти цього заперечує підозрюваний;
- 2) коли матеріали можуть бути використані прокурором на підтвердження винуватості обвинуваченого;

- 3) з метою запобігти розголошенню інформації щодо приватного життя підозрюваного, інших близьких йому осіб;
- 4) що не є предметом цього кримінального провадження.

8. Процесуальні строки обчислюються:

- 1) днями;
- 2) місяцями;
- 3) годинами, днями, місяцями.

9. До загальних засад кримінального провадження відносяться:

- 1) свобода світогляду і віросповідання;
- 2) свобода думки і слова;
- 3) повага до людської гідності;
- 4) право на соціальний захист.

10. Контроль за виконанням зобов'язань про особисту поруку, якщо справа перебуває у провадженні суду здійснює:

- 1) слідчий;
- 2) прокурор;
- 3) суддя.

11. Організація виконання ухвали суду про розшук обвинуваченого, який ухиляється від суду доручається:

- 1) прокурору;
- 2) начальнику слідчого підрозділу;
- 3) начальнику органу міліції;
- 4) державній виконавчій службі.

12. Строк досудового розслідування злочину може бути продовжено:

- 1) до чотирьох місяців – районним (міським) або іншим прирівняним до нього прокурором;
- 2) до шести місяців – керівником регіональної прокуратури або його першим заступником чи заступником;
- 3) до дев'яти місяців – заступниками Генерального прокурора України;
- 4) до дванадцяти місяців – Генеральним прокурором України або його заступником.

13. Про надання доступу до матеріалів досудового розслідування підозрюваному, його захиснику, законному представнику та захиснику особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру, зобов'язані повідомити:

- 1) лише прокурор;
- 2) прокурор або слідчий;
- 3) прокурор або слідчий за його дорученням;
- 4) прокурор або слідчий суддя.

14. Строк дії ухвали слідчого судді, суду про тримання під вартою або продовження строку тримання під вартою не може перевищувати:

- 1) ста днів;
- 2) тридцяти днів;
- 3) шістдесяти днів.

15. Організація виконання ухвали суду про розшук обвинуваченого, який ухиляється від суду доручається:

- 1) прокурору;
- 2) начальнику слідчого підрозділу;
- 3) начальнику органу міліції;
- 4) державній виконавчій службі.

16. Строк тримання під вартою може бути продовжений на: Варіанти відповіді:

- 1) три місяці;
- 2) дванадцять місяців;
- 3) дев'ять місяців.

17. Продовження строку досудового розслідування кримінального правопорушення здійснюється:

- 1) прокурором, який уповноважений розглядати питання продовження строку досудового розслідування;
- 2) прокурором, який здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення цього досудового розслідування;
- 3) слідчим суддею;
- 4) слідчим суддею або судом.

18. Вартість майна, яке належить арештувати з метою забезпечення цивільного позову, повинна:

- 1) бути співмірною із розміром шкоди, завданої кримінальним правопорушенням;
- 2) відповідати розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням;
- 3) бути співмірною із розміром цивільного позову;
- 4) підтверджуватися відповідними документами.

19. Копія клопотання про продовження строку досудового розслідування підозрюваному та його захиснику вручається:

- 1) не пізніше ніж за 10 днів до дня подання прокурору, уповноваженому на його розгляд;
- 2) не пізніше ніж за 5 днів до дня подання прокурору, уповноваженому на його розгляд;
- 3) не пізніше ніж за 5 днів до дня подання районному (міському) або іншому прирівняному до нього прокурору та 10 днів прокурору АР Крим, прокурору області, міст Києва і Севастополя чи прирівняним до них прокурорам;
- 4) не пізніше 15 днів до дня подання Генеральному прокурору України чи його заступникам.

20. Клопотання слідчого, прокурора про арешт тимчасово вилученого майна повинно бути подано:

- 1) не пізніше наступного робочого дня після вилучення майна;
- 2) протягом двох днів з моменту вилучення майна;
- 3) не пізніше 72 годин з моменту вилучення майна;
- 4) невідкладно.

Методичні рекомендації

Теоретичне завдання. Розкриття даного питання можливе лише після вивчення теми «Суб'єкти кримінального процесу». Необхідно розібратись у таких питаннях, як:

- яку функцію виконують працівники оперативних підрозділів у кримінальному провадженні;
- які повноваження мають працівники оперативних підрозділів відповідно до чинного кримінального процесуального закону;
- які обставини виключають участь працівника оперативного підрозділу у кримінальному процесі.

Тестові завдання. Відповідні тестові завдання мають ґрунтуватись на знаннях, отриманих після вивчення більшості тем з курсу «Кримінальне процесуальне право». Виконання таких завдань під час самостійної роботи дозволяє студентові об'єктивно визначити власний рівень знань по кожній з тем курсу та звернути особливу увагу на виявлені таким чином прогалини. Серед запропонованих у тестових завданнях відповідей, правильною може бути лише одна з них, яку потрібно виділити із вказівкою на відповідну норму закону, яка регулює дане коло правовідносин.

Вирішення задач. Для вирішення запропонованих задач необхідно ретельно вивчити теми «Досудове розслідування», «Слідчі (розшукові) дії», «Кримінальне провадження в суді».

Методика вирішення задач

1. При вирішенні задачі слід уважно ознайомитися з її умовами, з тим, щоб жодна обставина не залишилася поза увагою, оскільки іноді саме окремі обставини містять необхідні дані для прийняття правильного рішення. Задача вирішується тільки на підставі тих умов, які прямо в ній сформульовані, якщо інше не обумовлено-окремо.

2. Необхідно чітко з'ясувати, що вимагається при вирішенні задачі, на які конкретні запитання та в якій послідовності слід відповідати, оскільки подальше вирішення задачі слід розпочинати з формулювання конкретної прямої відповіді на поставлені запитання.

2.1. При вирішенні задач, за умовами яких слід оцінити правильність (законність) дій посадових осіб, у разі визнання їх незаконними, слід обов'язково запропонувати правильний варіант їхньої поведінки з урахуванням умов ситуації.

3. Важливим етапом вирішення задачі є пошук правових норм, відповідно до яких її слід вирішити, їхній аналіз і співставлення з умовами задачі. Для того, щоб успішно виконати цю роботу, необхідно ґрунтовно знати положення чинного Кримінального процесуального кодексу України, інших нормативно-правових актів, вміти вільно орієнтуватися в законі. У деяких випадках питання, що розглядаються при вирішенні задачі, розкриваються в постановках Пленуму Верховного Суду України, наказах й інструкціях Генерального

прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, а тому відповідь на питання задачі повинна містити посилання на відповідні положення.

3.1. Для вирішення окремих задач необхідно проаналізувати різні думки, що висловлені в літературі зі спірних питань. У такому випадку після викладення основних поглядів учених слід сформулювати власне ставлення до спірного питання та належним чином його обґрунтувати.

3.2. В умовах деяких задач йдеться про певні процесуальні рішення, що прийняті відповідними посадовими особами (чи про певні процесуальні дії, що ними виконані) в конкретній практичній ситуації. При вирішенні таких задач, слід звернути увагу на те, що рішення та дії посадових осіб можуть бути неправильними по суті чи неправильно обґрунтованими (процесуальні рішення) або неправильно проведеними (процесуальні дії).

3.3. Якщо за умовами задачі можна прийти до декількох рішень, то для кожного з них потрібно конкретизувати обставини задачі та надати обґрунтування, тобто вирішити кожний із можливих варіантів.

4. Рішення кожної задачі повинно бути мотивованим, з роз'ясненням зроблених висновків і посиланням на відповідні правові норми.

5. Вирішення задач, структурно-логічних і тестових завдань слід виконувати переважно в письмовій формі.